

ROZPRÁVY

L I S T P R O K Ř E Š Ť A N S K O U D E M O K R A C I I

OBSAH :

ROČNÍK II, čís. 2.

✓ KONEC JEDNÉ LŽI

CESTA NAPRAVY

CŠL NEBO KŘEŠŤANSKÁ DEMOKRACIE?

DIALEKTICKÝ MATERIALISMUS

AKTUALITY A POZNAMKY :

Strach mezi námi a j.

Exp.: S. Ghelfand, 49, Rue Brichaut, Bruxelles, Belgique.

K O N E C J E D N Ě L Ž I

S. Ghelfand

6. ledna t.r. byla zahájena schůze výboru Rady svobodného Československa ve Washingtoně. Páni téměř tři týdny pilně přelévají z prázdného do pustého, až se konečně 25. ledna Rada rozpadla. Vnější důvodem zániku Rady bylo odhlasování nedůvěry do savadního předsedy dru Zenklovi / 17 hlasy proti 13 /, načež třináct prohlásilo ústy dra J. Stránského, že se RSČ rozešla a že se ustavuje jakýsi Národní Výbor svobodného Československa. Vítězná 17tičlenná skupina však pokračuje dále coby Rada a obě skupiny již vyslaly své delegace do National Council for a Free Europe, kterážto soukromá společnost napájela dosud Radu úctyhodnou částkou 30.000,- / třicettisíc / dolarů měsíčně, což ovšem zakládá solidní ideovou bázi pro konkurenční zápolení obou skupin. Pro zajímavost sdělujeme, že k oné třináctičlenné skupině patří kromě dra Zenkla, jemuž se pravděpodobně nelíbila vyslovená mu nedůvěra, také dr Stránský, dr Ripka, dr Klimek, dr. Dieška a jiní srdnatí vlastenci. Ke skupině sedmnáctičlenné patří mimo jiné dr Lettrich, dr Černý, V. Majer, F. Peroutka, dr Procházka a dr Bunža. Oba poslední vlastenci konají po rozpadu Rady namáhavou službu vyslanců, zprostředkovatelů a usmířovatelů, a činí se ze všech sil - patrně z křesťanské lásky - aby přivedli nazpět zbloudilé bratry Ripku a Zenkla včetně příslušenstva. Nelze ovšem ani dru Ripkovi ani dru Zenklovi včetně příslušenstva, upří ti z hlediska metafysického charakter zbloudilých bratrů, právě tak, jako je zbloudilým bratrem třeba Alexej Čepička nebo Mao-Tse-Tung.

Zmínili jsme se o tom, že nedůvěra předsedovi dru Zenklovi byla pouze vnějším důvodem rozbití RSČ. Avšak skutečné důvody byly mnohem pronikavější. Je takřka s podivem, že se Rada udržela jakžtakž nominálně po celé dva roky, ačkoliv byla hned od svého zrodu zmetkem neschopným žitva. Když se např. někde ustaví rybářský spolek, stanoví také své cíle a akční program, a jsou-li k tomu ještě i ryby, může pak onen rybářský spolek růsti a vzkvétat, protože ví, co chce a jak na to. Avšak t. zv. Rada svobodného Československa se za celé dva roky nezmohla ani na program, ani na činnost, nepokládáme-li za činnost zlostné manévrování proti pařížské oblasti Radě, nebo naivná pokus o rozvracení Čs. komitétu v Bruselu, o čemž ještě příležitostně přineseme zvláštní článek. Rada byla mrtvorozeným dítětem, i když byla po svém ustavení před dvěma roky přijata dosti příznivě naší emigrantskou veřejností. Především v Radě zasedli k jednomu stolu marxisté s nemarxisty. Již toto samo o sobě stačilo k naprostému ochromení jakékoliv politické činnosti Rady. Utekli jsme přece před tří ní diktaturou proletariátu a před socialisací těl a duší. Avšak marxismus nám slibuje po návratu právě diktaturu proletariátu a další socialisaci, pouze s tím rozdílem, že místo Klementa Gottwalda a Antonína Zápotockého budou to napříště dělat Gottwald Václav a Zápotocký Blažej.

Jak se tedy stalo, že nemarxisté ustavili s marxisty jednu společnou Radu, zvláště po zkušenostech pokošické republiky? Odpovídáme : jednak to byla hluboká ignorance, a to na obou stranách, základních věd marx-leninismu, jednak to byla a je neméně hluboká

bezzásadovost politiků, honba za zlatým rounem z National Council for a Free Europe, sladká vidina budoucích ministerských křesel a Generálních ředitelství, jakož i hraní si na exilovou vládu. Tito lidé si dokonce vymysleli jakýsi princip kontinuity, podle zásady packal jsem a packat budu. Jak nemravného kritéria bylo použito při tvoření Rady, je viděti z toho, že někdejší funkce Gottwaldova náměstka byla pokládána za nesporný důvod, aby se pan dr. Zenkl stal předsedou RSČ, ačkoliv právě proto by měl býti vyhozen na smetiště politického života. Lidé, kteří již tolikrát osvědčili ve svých bývalých ministerských a poslaneckých funkcích svou přímo jedinečnou neschopnost a zbabělost, začli se znovu dráti do popředí, dovolávající se "kontinuity" a spoléhající hlavně na šířku svých ramen. Program, zásady, idee, - všechno bylo hozeno přes palubu. Pravda, RSČ něco sem a tam prohlásila, např. u příležitosti konference zahraničních ministrů v Paříži nebo k ustavení Albánského Národního Výboru, a sem i tam protestovala proti zvěrstvům vládnoucí komunistické čeládky v ČSR. Avšak ty kruhy čs. emigrantské veřejnosti, které víceméně příznivě přijaly před dvěma roky zprávu o ustavení Rady a byly dokonce ochotny zamhouřiti oči nad osobní nezpůsobilostí samozvaných osobností, jen aby už tady ně co bylo, čekaly na něco jiného: Očekávaly odmítnutí košického vládního programu, odmítnutí politiky Národní Fronty, odsouzení lidofašistického teroru v ČSR po roku 1945, jakož i veřejného pokání těch členů Rady, kteří se proviňžnili spoluúčastí na národněfrontovských zločinech nebo úmyslným zanedbáním povinné péče v rámci svých úřadů a funkcí. Přivrženci Rady hlavně věřili, že pánové Stránský, Majer, Ripka, Procházka veřejně odvolají své podpisy na košickém prohlášení, že pan Zenkl veřejně odvolá svůj podpis na ustavující listině socialistického bloku, který se zejména tady v exilu ukázal v celé své mravní nahotě, a že sociálně-demokratičtí členové Rady veřejně zatratí marxismus a třídní boj. Naivkové věřili, že Rada bude o tom všem uvažovat, pytovat vlastní svědomí a hledati cesty k nápravě. Nedočkali se, protože nikoliv ideje, nýbrž politické zlatokopectví bylo základem, na němž byla Rada vystavěna.

RSČ, ustavena 20. února 1949 ve Washingtoně, byla politickým zmetkem také z toho důvodu, že nebyli v ní zastoupeni Slováci t.j. ti Slováci, kteří mluví jménem zdrcující většiny slovenského národa. Je přece veřejným tajemstvím, že pánové Lettrich a Blaho reprezentují dnes jen úzký kruh svých přátel a příbuzných, i když se dovolávají výsledku parlamentních voleb z roku 1946, kdy na Slovensku obdržela DS na 60% hlasů. Budiž. Avšak poté přišel 18. duben 1947 a poprava dra J. Tisa, a dr. Lettrich jel pak do USA uklidňovat americké Slováky a jistě nerad vzpomíná na pijetí, kterého se mu tenkrát dostalo. Papírová forma voleb roku 1946 nemá dnes větší objektivní hodnotu, než třeba volby z roku 1948, kdy tak zvaná obrozená Národní Fronta obdržela na 90% hlasů. Kde není možnosti svobodné volby mezi svobodnými politickými stranami, jsou volby vždy pro kočku, a r. 1946. volili Slováci Lettricha nikoliv z lásky k němu, nýbrž prostě proto, že neměli jiné volby a že pokládali DS za menší zlo než KSS.

Dnes však je DS prakticky quantité négligeable, a je udržována při životě pouze uměle, protože jak Rada svobodného Československa, tak Národní výbor svobodného Československa chtějí vzbuzovat navenek dojem, že jde skutečně o reprezentaci Čechů a Slováků.

Avšak zdrcující většina Slováků v Radě zastoupena nebyla a není, stejně jako v pražské bolševické vládě nebyli a nejsou zastoupeni i katolíci, i když tam figurují Peter s Plojharem. Washingtonská Rada nebyla proto způsobilou, aby bojovala pro svobodné Československo, neboť bez Slováků nemůže být ani ČSR, a dohoda Čechů s DS znamená v dnešních poměrech dohodu Čechů se Slováky a nedává záruku, že se jednou vrátíme do společného státu. A chceme-li udržeti společnou Československou republiku, musíme se pak, - ať již se nám to líbí nebo nelíbí - dohovoreti a dohodnouti nikoliv s politickými Ersatzmany, nýbrž se skutečnými představiteli většiny slovenského národa. Taková je politická skutečnost.

Je ovšem jiná otázka, zda byli a jsou ochotni sěrodatní zástupci Slováků jednati o společném československém odboji právě s těmi lidmi, kteří vytvořili t. zv. Radu svobodného Československa. Autor tohoto článku veřejně mluvil o těchto problémech v Německých uprchlických táborech před dvěma roky, ihned po ustavení RSČ, a ukazoval na to, že právě pánové Zenkl, Majer, Ripka, Stránský a spol. jsou největší překážkou k česko-slovenské dohodě, protože nikdy Slováci nezasednou k jednomu stolu s lidmi, kteří v pražské vládě odhlasovali zavraždění katolického kněze dra J. Tisa. - načež byl nucen uprchnouti z Německa do Belgie před terorem sjednocené sociálfacistické smečky ...

X X X

Podívejme se nyní blíže na onu nadějnou třináctku, která rozbila RSČ. Průběh událostí byl tento /citujeme Legionářskou Výzvu/:

"Dr Petru Zenklovi byla odhlasována většinou 17 proti 13 nedůvěra. Po krátké poradě, nasvědčující tomu, že celá věc byla už dříve připravena, pronesl dr Jaroslav Stránský rozhodující projev, z něhož vyjímáme - "Moji přátelé, kteří se nsučastnili jednání, zmocnili mne k tomuto prohlášení. V dohodě s pány dr Zenklem, dr Brdlíkem, dr Feierabendem, Gen. Hasalem, gen Ingrem, dr Kočvarou, dr Ripkou, dr Stránským, panem Blahem, v dohodě s pány vyslanci Noskem a Papánkem a jinými bývalými členy diplomatického sboru, v dohodě s generálními tajemníky Klimkem, Krajínou, Pavlovem a Firthem a dále s docentem Dieškou, a v dohodě s velkou částí bývalých poslanců v exilu včele s Vojtou Benešem, v dohodě se starostou a náčelníci čs. obce sokolské dr. Hřebíkem a Marií Provazníkovou, a v dohodě s jinými členy Rady, pokud nám v této chvíli byli dostupni, prohlašuji, že RSČ se rozešla a že ji neprodleně obnovujeme jako Národní Výbor svobodného Československa na nové organizační základech. Ve spolupráci s jinými demokratickými složkami čs. exilu, jako Sokol, Legionáři, studenti, ženské organizace a ovšem i krajské organizace, se zahraničním ústavem, s ústaem dr. E. Beneše, Cyrilo-Methodějskou Ligou, skupinou časopisu Skutečnost, se budeme snažit o zaměření veškeré činnosti na boj proti komunismu atd." - následuje obvyklý žvást o svobodě a demokracii.

Je zajímavé, s kým hodlá spolupracovati ona třináctka a o které složky se chce opřít. "Studenti, legionáři, ženské organizace" - to je jen agitpropaganda, nic více, protože nikdo neví předem, zda budou "studenti, legionáři, ženy" podporovati právě pány Stránského, Ripku a Zenkla. A že se pan Stránský zmínil také o Cyrilo-Methodějské lize, je zase jen pustým agitproptrikem, patrně zásluhou bývalého generálního tajemníka dra A. Klimka. Je totiž nepravděpodobné,

že CML, jakožto organizace čistě náboženská a pod vedením církve hierarchie, odpoví kladně na sladké námluvy socialistické třináctky. Je nepochybné, že CML, studenti, legionáři, ženy atd. jsou jen pláštěm, jenž má zastříti skutečné spolupracovníky a dodavatele rozumů naší převelebné třináctce. Těmito skutečnými spolupracovníky Zenklovy třináctky jsou t.zv. Ústav dr. E. Beneše a t.zv. Zahraniční Ústav.

O t. zv. ústavu dr. E. Beneše víme, že byl zřízen z peněz zemřelého presidenta a že účelem tohoto ústavu je prý bádání o příčinách, jež vedly ke komunistickému vítězství 25. února 1948. Ústav sdružuje kolem sebe kované sociálm marxisty /Vilím, Sychrava, Stránský, Bernard/, takže mohli bychom bez nejmenšího rizika vsadit hlavu na to, že skutečné příčiny 25. února zůstanou pro obětavé badatele i nadále temné a nezbadatelné. Je ovšem nepochybné, že se v "bádání" bude pokračovati až do poslední sixpence z odkazu dr. E. Beneše; méně jisté pak je, zdali se bude bádati dále, až bude utracena i tato.

Skutečnou šedou eminencí naší veleslavné třináctky je t.zv. zahraniční ústav, plný tajů a záhad. Máme před sebou publikaci Tribuna ze září 1950, kde se vypravuje o vzniku čs. zahraničního ústavu a o jeho cílech. Četli jsme to všechno velmi pozorně. Závěr? Záhada nad záhadu. Tak tedy jsme se podívali do srpnového čísla Tribuny z r. 1950, a záhada se nám začla pomalu vyjasňovati. Úvodní článek má název dopis z domova, a skutečný či vymyšlený dopisovatel z ČSR píše toto :

"Tak zvaný socialistický hospodářský řád je zde, a to zásadně odlišný od kapitalistického ... Proti svému původnímu názoru na zemědělství jsem ustoupil do leva, viděl jsem několik JZD /kolchozů-sg/ bez příkras, bez nových staveb, ale možná, že řekneš, že jsem načichl kompartají... Společná drůbežárna, obec je chudá, ale drůbež ušlechtilého chovu, nosnice s čísly na křídlech. Drůbeže je plný dvůr, několik set. Kdo se o ni stará ? Jedna paní. Má odměřené dávky a krmí tak drůbež pravidelně... Stejně je tomu tak ve stájích. Je tam 40 krav a starají se o ně dva lidé. Ve stáji je jen vozík na odvážení hnoje na kolejích. A přece tato společná stáj pomáhá. Pomáhá zvláště zemědělské ženě. Ulehčuje práci... A dále něco důležitého. Kdo čte komunistický tisk, třeba straník, ten už nevěří na různé ideje, na soukromou iniciativu, na pot sedláka, který skropil zemi. To jsou pro obyvatel ČSR pohádky, reminiscence daleké minulosti ... Nedovedu si např. představit nějakého dobráka, jak káže o hodných velkostatkářích, kteří pomáhali drobným rolníkům a kteří na svůj grunt po staletí šetřili. Stejně tak si nedovedu představit továrníka, který by zaměstnancům kázal o soukromé iniciativě. Soukromá iniciativa ? To už je něco dávno pryč... Ať si nikdo nemyslí, že bude něco vykládat lidem o soukromé iniciativě. Vynesou ho za bránu a bude po řeči. To Ti uvádím jen pro jednu věc. Vytrvejte u pokrokové politické linie, jenom ta může mít úspěch... Prnešte řeč, třeba jen desetiminutovou, do vysílání domů o tom, že nová svobodná republika bude socialistická. A lid český Vás bude nosit v srdci svém a modlit se k Vám jako k apoštolům."

Nemůže-li někdo sehnat ono čísto Tribuny, nevádí, protože přesně tytéž rozumy rozvádí sesterské Rudé Právo, které je snadno k dostání ve všech větších městech na západě. Záhada t. zv. Zahra-

ničního ústavu se tak objasnila - šedá eminence Zenklovy třináctky koná v čs. exilu práci, kterou by nemohla lépe vykonávat ani prodloužená ruka pražského ministerstva informací !

A když už jsme se tak trochu obeznámili s ideovými základy budoucí blahodárné činnosti nového Zenklova Politbyra, bude neméně poučné seznámiti se také s jeho "generální linií". Novopečené Politbyro vydalo 29. ledna t.r. prvolání, jehož obsah je tento. Bod první : Žádná autonomie Slovenska, centralisovaná ČSR; bod druhý : agitpropagační tlach; bod třetí : rovněž tlach; bod čtvrtý : zase tlach; bod pátý : pořád tlach; závěr : výhružka, že to budou zase oni, kdo osvobodí ČSR. Od moru, Zenklů, Riplů, Klímků - vysvobod nás Pane ! ...

✱ ✱ ✱

Věnovali jsme tolik místa "třináctce", protože je dobře sauknutá a ví, co chce; podobá se svou strukturou obrozené Národní Frontě v ČSR : má svého Josipa Visarionoviče Ripku a také svého Adolfa Flojgara. Naproti tomu je sedmnáctka vítězů nejjednodušší a zdá se, že je velmi nešťastná ze svého vítězství. Co teď ? Program žádný. Košice odvolat nemohou, protože by se tím smrtelně urazil dr. Procházka a pan Majer. Proti marxismu bojovat nemohou - zase kvůli Majerovi, včetně jeho věrného zbrojnoše dr. Bunži. Avšak vzhledem k tomu, že pan Majer hlašoval ve vládě pro zavraždění dr. Tisa, a také vzhledem k známé úloze dr. Lettricha v oné věci, je jisté, že zástupci většiny slovenského národa nebudou mluvit ani se sedmnáctkou, což znamená, že s hlediska zájmů Československé republiky je složení sedmnáctky špatné. A pokud si demokratičtí členové sedmnáctky neuvedomí, že s marxisty a socialisty v exilu nelze dělati společný odboj proti marxismu a socialismu ve vlasti, zůstanou mimo skutečné politické dění naší doby. Získají snad podporu v National Council for a Free Europe a sympatie jeho předsedy Mr. Jacksona, snad dostanou i oněch 30.000 dolarů měsíčně, takže budou moci bezstarostně pokračovat v přelévání z prázdného do pustého. Avšak v našem exilu rostou a mohutní nové síly, a nové šiky bojovníků za křesťanskou demokracii vyvstávají z trosek, jež po sobě zanechali kontinuitní bonzové. Přiznáváme rádi, že je mezi "sedmnácti" několik rozumných a charakterních mužů, kteří by se mohli postavit v čelo čs. demokratického odboje proti komunismu a sociálm marxismu. Nesmějí však váhat a vyčkávat - mohl by jim ujetí vlak.

Z N O U Z E C T N O S T

Nouze učí mnoho.
Nový příklad mohu dát :
Dalibora housti,
Komunisty houdkovat.

Stanislav Brzo.

C E S T A N Á P R A V Y

D. A.

Vždy jsme zastávali názor, že katolický křesťan nemůže býti současně socialistou. Náš spolupracovník, vynikající znalec sociální nauky Církve, píše o této věci :

Jedním ze způsobů lhaní je úmyslné zatajování pravdy. K hříchům naší společnosti patří i skutečnost, že přehlížela a umlčovala nauky, které byly zdrojem pravé obrody. Hospodářský liberalismus nechtěl nic slyšet o sociální nauce Církve, která pojmenovala pravým jménem všechny sociální hříchy doby. Víme např., že mnozí zaměstnavatelé zakazovali četbu sociálních encyklik svým zaměstnancům. Z druhé strany marxismus jako výplod materialistického ducha doby není v ničem pozadu za liberalismem v negaci všeho, co by mohlo člověka přivést k vyšším hodnotám.

Encykliky znamenají osvobozující slovo pro všechny společenské otázky naší doby. Má se často zato, že nauka Církve je neúčinná, že její rozhodnutí nemají té účinnosti jako směrnice odpůrců, kteří dovedou předkládat svůj program lákavějšími hesly. Byl by to však omyl. Nauka Církve znamená daleko jistější oporu dělníka v jeho právech, znamená jistější a účinnější pomoc než vášnivá revoluční hesla. Encykliky tvoří jeden harmonický celek. Předpokládají hlubší a širší obrodu společnosti, chtějí obsáhnouti celého člověka, právě tak v hospodářských otázkách, jako v posledních požadavcích mravního a náboženského života.

Okružní list Lva XIII z 15. 5. 1891 Rerum novarum je první odpovědí církve na socialismus. Je rozvinutím křesťanské filosofie v otázce vlastnictví. Lev XIII odhalil filosofický blud socialismu a stanovil : člověk má přirozené právo na spotřební i výrobní statky. Ne společnost, nýbrž jednotlivec je prvním nositelem tohoto práva. Protože však křesťanské pojetí znamená více, rozvádí Lev XIII celou otázku vlastnickou, její individuální a sociální stránku. Socialismus si osvojoval výlučné právo mluvit v otázce reformy lidské společnosti, Lev XIII však ukazuje, že je to Církev, která vlastní mnohem dokonalejší sociální nauku.

Druhou hlavní zásluhou encykliky je, že stanovila také právo společnosti v otázce vlastnické. Proti obavám a nejistotám mnohých křesťanských sociologů formuloval Lev XIII : Společnost má právo i povinnost zasahovat v otázce vlastnické. Kdo je nositelem společenských zájmů ? Především stát, nikoliv však výlučně. Křesťanské pojetí státu není pojetím číselné moci, nýbrž organického a živého celku. Proto rozvádí Lev XIII celý pojem křesťanské společnosti jako společnosti rozčleněné, kde se jednotlivé zájmy harmonicky doplňují a jsou řízeny jednotou, vedoucí myšlenkou obecného dobra.

Encyklika Quadragesimo anno papeže Pia XI z 15. 5. 1931 jde dále v rozboru těchto zásad a v jejich aplikaci na současné poměry. Po přehledu obsahu a ovoce encykliky Rerum novarum formuluje Pius XI znovu nauku o vlastnictví, a zdůrazňuje její individuální a sociální stránku vzhledem k požadavkům dvou sociálních táborů, kapitálu a práce. Q.a. stanoví zásady o spravedlivé mzdě a odproletarisování proletariátu, což možno nazvat klíčem sociální otázky.

Zdůrazňuje opět potřebu rozčlenění společnosti v hospodářské samosprávné svazky a na poli hospodářském - podřízení volné soutěže zájmům celku. Konečně v třetí části podává kritický rozbor kapitalismu a jeho despotických spádů, avšak právě tak kriticky zavrhuje socialismus ve všech jeho současných formách a stanoví pevnou zásadu, že není možno aby katolík byl stoupencem socialismu, který je podstatně neslučitelný s křesťanstvím. Je-li zásluhou Rerum novarum, že položila základ filosofický sociální otázky, je zásluhou Quadragesimo anno, že poukázala na hodnoty, které mají ovládnouti všechnu společenský a hospodářský život : sociální spravedlnost a sociální lásku. A to je jediná cesta k nápravě.

ČSL. nebo křesťanská demokracie?

S. Janouch.

Jsme dnes svědky toho, že křesťanský národ jedlý má v těchto zmatených dobách svůj živelný dynamismus, je to jediný pozitivní program, a je-li správně uveden do života a do politiky, je v něm jediná naděje na budoucí uspořádání lidské společnosti jako protikladu proti technokratisované společnosti socialistické. Až do r. 1948 byla politickým představitelem křesťanského světového názoru u nás čs. strana lidová vedená Msgr. Šrámkem a P. Hálou. Jako každá instituce strana se mohla dopustit chyb, neboť konec konců stranu vedou chybující lidé. Mnohé chyby jsou k odpuštění; avšak v tomto případě byla míra obyčejných lidských chyb překročena, a musíme se zármutkem konstatovat, že tu šlo mnohdy o vědomně plánovanou činnost ve směru špatných cílů.

Msgr. Šrámek byl předsedou londýnské vlády, jejímž faktickým šefem byl prezident dr. Beneš, nicméně však zodpovědnost za vedení věcí v období 1940-44 se nedá od Šrámkovy osoby nijak oddělit. Ve volební kampani v r. 1946 bylo příliš často zdůrazňováno prominentními lidovci, jako argument proti komunistům, že slavná smlouva se Sovětským svazem z prosince 1943 je ke cti a chvále čs. strany lidové, neboť to byl její předseda J. Šrámek a londýnská vláda, t. j. Ripka, Stránský, Ingr atd., kteří inspirovali a ratifikovali smlouvu ještě před účastí moskevských komunistů ve vládě vůbec. Stejně pak košický program a s ním omezení politických svobod, byly schváleny za účasti lidových ministrů Šrámk, Hála, Procházka.

Nejméně jsou známy skutečnosti, jak bylo jednáno se zahraniční armádou. Při uznání londýnské vlády r. 1941 a vypovězení mnichovské dohody 5. srpna 1942 prohlásil v britském parlamentě min. Eden, že uznání předmnichovské ČSR bylo inspirováno hlavně statečným bojem národa doma a čs. armády v zahraničí. Za tento statečný boj na život a na smrt vzdala britská vláda nejupřímnější hold a obdiv /W. Bennet "Munich", str. 431 a Bruce Lockhart "Comes Reckoning", str. 115./. Ačkoliv v Anglii byl také veliký počet "bojovníků" politických, jichž převážná většina se vyhnula vojenské službě, nenalezne se žádná zmínka o těchto v žádných análech.

Statečnost v boji, doma i za hranicemi přinesla tedy uznání londýnské vlády. Také zahraniční vojáci se dočkali "odměny", že se totiž ani nesměli vrátit domů. Gen. Patton byl zastaven v Plzni,

aby se prezident Beneš se svou novou vládou mohl vrátiti do Prahy na bodácích rudé armády "osvoboditelky"; s postupem gen Pattona byla zastavena i čs. zahraniční brigáda. Nejpodivnější ovšem byl osud letců. Z 900 čs. letců padlo ve Francii a Anglii 550, asi 40 letců bylo těžce raněných a popálených, stejný pak počet v zajetí, domů se však mohli vrátit teprve v měsíci září. Jejich letounům trval tedy let z Londýna do Prahy celých 120 dnů, místo obvyklých 8 hodin.

Těmito a jinými způsoby bylo uskutečňováno odstraňování všech statečných a nezávislých, tedy nežádoucích členů národa; omezení svobod je příznačným zjevem pro politickou činnost vlády, ve které vládla též čs. strana lidová, která sama se proslavila brutálním odstraňováním všech "nepohodlných živlů" /případ dr. Koželuho-vé a j./. Činnost košické vlády se vyznačovala nesčetnými vraždami hospodářskými, politickými a mravními, dále nelidskou evakuací sudetských Němců a rozkradením jejich majetků, politickou a jinou korupcí a prospěchářstvím. Korunou spolupiny Lidové strany bylo odmítnutí Marschallova plánu společně se soc.-komunisty. Vystoupením z vlády v tomto okamžiku mohla strana zachrániti alespoň svou tvář. Též by byl k probuzení ještě čas. Než senilní nerozhodnost a nestatečnost vedení strany, které nebylo s to, čeliti nebezpečí zejména v únorové krizi a dříve, byly pak poslední pečetí k závěti tohoto politického útvaru, který - přiznáme si to upřímně - zašel spolu s pokošickou republikou.

Více než smutným faktem je, že i dnes v exilu se někteří představitelé bývalé čs. strany lidové ještě nerozloučili s tímto "odkazem", a celým svým jednáním a činy prokazují, že nepochopili a snad ani neumí pochopit, že nejzákladnějším principem politického výrazu je pro nás křesťanský názor světový a z něho plynoucí úzkostlivé respektování demokratických zásad, nikoliv kouzelnický princip bohorovných osobností zodpovědných jen samých sobě, a jichž politická minulost může býti ještě předmětem jednání ústavního soudu.

Z bludných cest mravní nerozhodnosti a z chaosu politické a mravní džungle bývalé strany vyrůstá nyní nová generace těch, kdož mají sílu a odvahu zůstatí věrny křesťanskému světovému názoru a s nadšením jej uváděti v život. A tento ideál i tento program jsou pro nás svatým závazkem vůči trpícímu národu doma. Všichni pak, kdo se hrdě hlásí k tomuto programu, nemohou se zároveň oháněti jakýmsi "odkazem" oficiální, vlastně bývalé čs. strany lidové. Snaží se naproti tomu vytvořiti novou obrozenou sílu, v níž křesťanské ideály svobody demokracie nebudou jen pouhými prázdnými slovy a prostředkem k novému politickému napálení důvěřivého národa.

Jedno nám vadí u členů rady,
zásadně nedbají na zásady.

Stanislav Brzo.

D I A L E K T I C K Ý M A T E R I A L I S M U S

Třetí věta dialektické metody.

-sg- Třetí věta dialektické metody, to zní velmi učeně a vane z těchto slov ambiciosní suchopár. Otcem této třetí věty je Hegel, Marx pouze přizpůsobil Hegelovo učení svému materialismu. Abychom usnadnili čtenářům cestu do labyrintů marxistické filosofie, uvedeme příklad.

Vezměme obyčejnou vodu. A nyní vodu zahříváme: Teplota začne stoupat. Má nyní již třeba 70 st., je horká, ale je to pořád voda. Nyní má už 95 st., je velmi horká, ale pořád je to voda. Teď pozor - teplota vody dospěla 100 st. : voda se náhle přeměnila v páru, čili malé, někdy až nepostižitelné změny způsobené stoupající teplotou se nahromažďovaly až dostoupily ke kritickému okamžiku, kdy se tyto "kvantitativní" změny projeví rázem plyným s upenstvím, novou jakostí, "kvalitou". Mnohost přešla v jakost, kvantita se přeměnila v kvalitu. A to je ten slavný zákon třetí věty dialektiky!

Nechť si laskavě čtenář nepomyslí, že si z něho děláme dobrý den. Najdete tento příklad v Engelsově knížce "Dialektika přírody" a v každé příručce marxistické filosofie. Najdete tam též opačný případ : Voda se nezahřívá, nýbrž ochlazuje tak dlouho, až zmrzne, což marxisté vysvětlují "přechodem nahromaděných malých a nepřetržitých změn kvantitativních v novou kvalitu".

Mohli bychom ovšem ihned namítnouti, že když se voda přeměňuje v páru či v led, pak to není žádná nová kvalita, protože je tu tentýž vodík a tentýž kyslík, ve stejném stálém poměru, jenom že pohyb molekul vody je různý, a že tedy skupenství tuhé či plynné jedné a téže látky není vůbec novou kvalitou. Tím bychom však pouze dokázali, že Engels špatně volil příklad, nic více. V přírodě existují zjevy, které by mohly skutečně nadchnouti leckterého marxistického naturfilosofa k tvrzení o přechodu kvantity v kvalitu. Na př.: obyčejný atom vodíku má ve své jádru jednu kladně nabitou částičku hmoty, proton, kolem něhož poletuje rychlostí několika tisíc km za vteřinu takměř nehmotná částička nabitá zápornou elektrinou, elektron. "Těžký vodík" /deuterium/ má však kromě protonu a elektronu, ještě jednu částičku bez elektrického náboje, neutron, a "zvláště těžký vodík", tritium, má dokonce dva neutrony ve svém jádru a požívá proto velké vážnosti u atomických badatelů. Marxista by tu třeba řekl, že je to dialektika přírody a přechod kvantity v kvalitu. Jiný by to zase popíral, tvrdě, že je tu prostě různý projev mnohosti a žádná nová kvalita, atd. "Pudla jádro" je ovšem zcela jinde.

Připustíme na cvíli, že marxismus má pravdu, a že skutečně nepřetržité nahromadění nepatrných změn v hmotě vyvrcholuje nakonec v změnu podstatnou, jakoby se dotyčná hmota přeměnila v něco docela jiného. Pak by bylo možné, vysvětliti vznik života na zemi bez Boha a bez aktu stvoření. Naše zeměkoule je stará asi 2 - 3 miliardy roků a byla ve žhavém stavu stamiliony let dříve, než se ochladila natolik, že se objevily oceány. Odkud se tedy vzal život na zemi ? Odkud se vzal na př. plankton /Drobnohledné tvorstvo v moři, jehož vrstva dosahuje až 200 m hloubky/?

Uvidíme později, že se materialističtí učenci snaží vysvě-

liti člověka i vyšší organismy vývojem z organismů nižších. Dobrá; ale kde se vzaly nižší organismy? Jak se zrodila první prapraprabuňka, z níž potom vyvojová teorie vykouzila jedno i mnohobuněčné tvory, lačkovce i bbratlovce, opici i člověka? Někteří / Arhenius/ se pokoušeli vysvětliti věc tak, že prý ve věčném vesmíru, věčné putují věčné zárodky života, a když se dostanou do příznivého prostředí, vzklíčí a dají pak vznik květeně i zvířeně. Nebudeme zde robíratí všechny etapy vědecké války, která se odehrála kolem Arheniovy Teorie. Dnes je tento spor ukončen. Moderní věda prostě nepřipouští ani možnost věčného putování životaschopných zárodků vesmírem, neboť všude přítomné kosmické záření v meziplanetárním prostoru, kde se mu nekladou žádné překážky, jako pozemská vrstva ovzduší, musí nemilosrdně zničití všechno živé. Ostatně, moderní fyzikální věda odmítá také domněnku o věčnosti a nekonečnosti vesmíru. Zbývají tedy jen dvě možnosti: Buď život na zemi vznikl sám sebou z mrtvé hmoty anebo byl stvořen. Nyní je nám jasné, proč marxistická filosofie přikládá tak podstatnou důležitost své famosní třetí větě.

Marxisté říkají toto: V dobách, kdy se objevily první oceány pod vlivem tehdejších, dnes neopakovatelných podmínek fyzikálních, tlakových, elektromagnetických, atd., neživá hmota procházela různými kvantitativními změnami, které pak způsobily náhlý přechod od hmoty mrtvé k hmotě oživené, a pak se již tato oživená hmota vyvíjela podle vlastních zákonů biologických - asimilace, disimilace, dělení jader, dráždivost a pod.

Dále. Když biologický vývoj, - podle marxismu - dospěl až k opicím, oživená hmota opičích mozků se vyvíjela stále, a nesčetná řada nepatrných kvantitativních změn v mozkové hmotě dospěla až k okamžiku, kdy tyto nahromaděné kvantitativní změny "přeskočily" náhle v novou kvalitu: Opice začla myslet, hmota se stala duchem. Marxismus nepopírá ducha, vědomí, rozum, nýbrž odmítá pouze esencielnost ducha, jeho podstatnou odlišnost od "hmoty". Pro marxismus je duch pouze hmotou na vyšším stupni vývoje a je na hmotu vázán. Neexistuje proto nesmrtelná duše, se smrtí těla zaniká také lidský duch.

Někteří marxisté, zejména v západních zemích, kde každý učenácký nesmysl je ihned podroben surové odborné kritice, již netravají dnes na opičím původu člověka. Darwinismus již dále vyšel z módy a dnes se nenajde snad již ani jeden seriosní biolog, jež by se odvážil veřejně obhajovati opičí teorii člověka. /Podrobný rozbor přineseme v dalších článcích /. Proto vymysleli si západní marxisté teorii společného původu opice a člověka: Kdysi prý, v dobách ještě přediluvialních, existovala jakási nám neznámá a dnes již neexistující praobluda, z nížbse pak po mčči vyvinula opice, po přeslici pak "skokem z kvantity do kvality" se vyvinul člověk. V Sov. svazu se tato teorie pokládá za ravicovou uchytku a za nepřipustný ústupek reakčnímu imperialismu. V Sovětech jakož i ve státech satelitních, stále platí jen "nejpokrokovější" a "nejvědecktější" teorie o vývoji člověka z opice.

/pokračování/

A K T U A L I T Y : A P O Z N Á M K Y

S t r a c h m e z i n á m i

Poslední týdny viděly dvě velké změny v hlavním problému, který dnes soustřeďuje pozornost světa, ve válce na Korei.

Korea není pro demokratický svět neudržitelná. Když v prosinci minulého roku britský ministerský předseda letěl nakvap do Washingtonu pod katastrofálním dojmem prvního nárazu čínských divisí na síly Spojených národů, zdálo se, že Korea je ztracena. Avšak náraz byl zachycen a nyní se ukazuje, že Číňané, nevalně vyzbrojeni do boje a ještě nevalněji do kruté korejské zimy, vzdálení od svých zásobovacích basí a vystaveni pekelnému bombardování amerického letectva, rapidně ztrácejí svůj prvotní elán. Jsou hnáni zpět a za Seulem se objevuje opět vidina pomyslné osmatřicáté rovnoběžky s otazníkem, zda bude znovu a natrvalo překročena.

Druhá změna se stala v Americe, ve Washingtoně a v Lake Success. Americké veřejné mínění, které se zkládá z otců, matek, bratrů a sester těch, kteří jsou na Korei hlavní tíhu prvního velkého boje s komunismem, pozorovalo s neklidem, kterak některé složky demokratického světa zaujímají k tomuto boji passivní, mátožný, kritický a pochybovačný postoj. Jakoby se znovu sbíraly ve světě síly defaultistů a vyděšených k novému Mnichovu. Tento neklid se přenesl do Washingtonského Kongresu a senát Spojených Států odhlasoval 90 hlasy proti nule resoluci, žádající vládu, aby zjednala jasno tím, že by komunistická Čína byla prohlášena Spojenými Národy za útočníka na Korei.

A nyní to začlo. Indové, bojící se komunismu ve své zemi, postižení právě jedním z jejich cyklických hladomorů, angličtí socialisté bojící se voleb, Peršané, Indonésané, Birmané a jiní Asijci, bojící se provokovat hydru komunismu na svých hranicích nebo uvnitř svých zemí, Jugoslavié, bojící se svých bývalých moskevských pánů a francouzští i jiní evropští neutralisté, bojící se všeho, sdružili své různorodé hlasy a argumenty v tvrzení, že s pekingskými komunisty musí být nalezeno nějaké narovnání a že toto narovnání nebude nalezeno, jestliže se Číňané urazí proto, že budou nazváni útočníky. Na druhé straně přívrženci amerického návrhu vyvolávají stíny zenevské Společnosti Národů, jejího slaboství a tichošlápství před vyloženými útočníky a jejich mnichovského zakončení. Na řadu dní se demokratický svět rozdělil na ty, kteří byli ochotni nazvat lopatu lopatou a útočníka útočníkem, a na ty, kteří k tomu ochotni nebyli. Originelní zachycení této nálady připadlo několika americkým veteránům z poslední války. Poslali britskému ministerskému předsedovi deštník, symbol Mnichovana Chamberlaina, s nápisem - Může se Vám hodit v Pekingu.

Americký návrh zvítězil. Shromáždění Spojených Národů odhlasovalo 44 hlasy proti 7, že Čína se dopustila na Korei agrese. Avšak i když zvítězil, zanechal tento návrh nemalé rozladění v demokratickém světě. Znamená mimo jiné, že pokud korejský konflikt potrvá, jsou bolševické Číně uzavřeny dveře Spojených Národů. A Indie včetně asijských národů a anglická socialistická vláda včetně Evropanů soudících, že dohoda s komunismem je možná, odedávna prosazovali, že bolševická Čína má být přijata do Spojených Národů jako stálý člen Rady Bezpečnosti s prvním veta. Podle nich by to měl být první krok k

dohodě s komunisty. A tento krok jim byl nyní znemožněn, neboť nelze přijmouti do Spojených Národů stát, který je v otevřeném konfliktu s jejich základními principy.

Přes tuto trhlinu v demokratickém světě, která se nebezpečně otevřela do hloubky, pokračoval v minulých týdnech elán protikomunistického zbrojení. Francouzský ministerský předseda se odebral k prezidentu Trumanovi k poradám. Prý přivezl odtud tři ujištění: Francouzská armáda v Indočíně obdrží od Američanů všeden materiál, který je možno uvolnit; v případě sovětského útoku na západní Evropu poskytne Amerika ihned podstatnou pomoc; Spojené Státy budou sice pokračovat ve smírném úsilí vůči Moskvě, nepřijmou však žádnou neurčitou dohodu a neustoupí před ruskými hrozbami.

Současně s těmito ujištěními, přivezenými z Ameriky do Evropy, vezl z Evropy do Ameriky generál Eisenhower své poznatky o vojenském stavu Evropy. Byly různorodé, neboť některé státy, jako Holandsko nebo Belgie, se musí podle jeho soudu hodně přičinit, aby splnily to, co se od nich očekává. Vcelku však vrchní velitel vojenských sil Atlantického Paktu dopsal k názoru, že Evropa může vybudovat brzy solidní obranu proti komunismu, bude-li zachována její jednota duchovní a akční. A ovšem, bude-li náležitě upevněna morálka jejích národů. "Jestliže Francouzi budou s to, pozdvihnout se na výši, již dosáhli jejich otcové u Verdunu v r. 1916, jestliže se Italové vrátí k elánu, jaký měli u Vittorio Venetto, jestliže Britové dovedou znovu předvést ducha, jímž byli prochnuti v roce 1940, když stáli sami proti Hitlerovi, a jestliže ostatní naši spojenci budou sto reagovat na dnešní nebezpečí po způsobu jejich uctívaných vlastenců, pak je úspěch zaručen", pravil generál ve své zprávě kongresu a americkému národu.

Jsou to věty hypotetické a americký národ je musí přijmout jako otazníky. Mezitím jeho vláda pokračuje rázně na cestě proměny Spojených Států v ohromný arsenál Evropy a demokracie. Přeměna velikých odvětví amerického průmyslu na válečnou výrobu v plném míru je věcí tak dalekosáhlou, že si vyžádala drastických opatření k zamezení inflace a jiných hospodářských zmatků. Bylo vyhlášeno "zamrznutí" všech cen a mezd ve Spojených Státech ve výši, kterou měly dne 25. ledna, aby bylo zabráněno jejich nezdravému zvyšování. A další zásahy podobného rázu se připravují. Není pochyby, že opatření tohoto kalibru musí působit silným dojmem v Kremlu; tentokráte je jasno, že Amerika si vyhrnuje rukávy s krajní vážností.

Co se děje v Kremlu, neví ovšem nikdo a málo poučení o tom poskytuje diplomatická nota, která odtud vyšla dne 5. února. Je to však nota důležitá, neboť obsahuje sovětský souhlas k tomu, aby se sešla znovu rada čtyř zahraničních ministrů a aby jednala nejen o Německu, ale i o jiných otázkách, které dnes rozdvojují svět. I když tato nota obvyklým bojovným a sektářským tónem sovětské diplomacie dává málo nadějí na nějaký vážný úspěch schůze rady, přináší přece naději na získání určitého času pro západní zbrojení. A to je potřeba kardinální.

Pro ty, kteří si s obavami uvědomují tuto potřebu času, jakož i rozpory v demokratickém táboře, které se tak povážlivě objevily při odsouzení Číny ve Spojených Národech, může být útěchou, že komunistický orbit není zdaleka tak monolitický, jak jej jeho propaganda líčí. Poslední události v Československu podaly o tom doklad velmi názorný. Vlci se tam žerou mezi sebou s divokostí a zá-

ludností jim vlastní. Je-li strach mezi námi v demokratickém světě, může být diskutován a rozptýlen, avšak tam, za Železnou oponou, je strach mnohem větší, temný, neproniknutelný a nekonečný. Takový strach nemůže nikdy vytvořit ovzduší nadšení a pocit vlastní síly. Za těchto okolností současná čistka v ČSR a tvrzený útěk Clementise do Jugoslaviie za jeho přítelem Bohumilem Laušmanem utvrdil mnoho lidí na západě v přesvědčení, že na některých místech, např. v Československu je komunistický "monolit" ještě chatrnější nežli na Korei. /Zdeněk Kletečka/

D o c e l a p ě k n ý p r o t i p l á n
/Píše čtenář z Anglie /

Vytáhl jsem namátkou zespousty emigrantských časopisů jeden, který vydává oblastní Rada svobodného Československa v Londýně, otevřel jsem jej, a ejhle - hned mi padla do očí slova: "Jedinec nic - celek vše". Tedy jedinec podle toho by neměl být nic. Je nepatrnou součástí kolektivního kolotoče. Když jsem utíkal z komunistické ČSR, tak právě proto, že tam je jedinec nulou, ale pětiletka a desetiletka vším. A teď vidím, že naši socialisté mají stejnou ideologii s komunisty. Ovšem časopis, ve kterém se tato slova objevila, je časopisem RSC a chápu, že londýnská Rada, jak je dnes složena, chce být celkem, který by byl vše a my všichni ostatní pak bychom nebyli ničím. Pak by nastaly pro Radu zlaté časy. Je to docela pěkný protiplán., neníliž pravda? A.B.

A n g l i ě a n é s i u t a h u j í o p a s e k

Žádná evropská země, s výjimkou států za Železnou oponou nemá tak špatné zásobování potravinami, jako labouristická Anglie. Starý dobrý anglický roastbeef je dnes pohádkou, pouhou mlhavou vzpomínkou. 26. ledna t.r. vláda snížila příděl masa na 8 penčí týdně, čili na množství odpovídající objemu asi jedné krabičky zápalek. Britský lid nezažil ještě nikdy podobnou bídu, ani ne v nejhorších dobách podmořské války.

Angličané, bez rozdílu stavů a tříd, rádi dnes vzpomínají na "staré zlaté časy". Před válkou dostával nezaměstnaný dělník, který žil pouze z vládní podpory, 600 gr masa týdně pro každého člena rodiny. Domácnost nezaměstnaného s 4 dětmi obdržela týdně kromě konzerv : 2 libry výborného roastbeefu, půl libry jater, půl libry haše, půl libry uzenin a půl libry předního hovězího masa. V chudobincích a starobincích činila týdenní dávka potravin na osobu : 500 gr čerstvého masa, 130 gr masa v konzervách, 100 gr sýrů, 330 gr másla a margarínu, a 125 gr vepřového sádla. Obyvatelé chudobinců byli v předválečné "kapitalistické" Anglii nepoměrně lépe živeni, než kterákoliv třída obyvatelů v socialistickém režimu, který stabilisoval zásobování potravinami na úrovni vězeňské stravy. Britský občan může si dnes koupit pouze jedno/!/ vejce týdně. Socialistická vláda dělá velkou reklamu Pro konsm masa velrybího, sobího a tuleního, avšak bez viditelného úspěchu. Poražené Německo, které téměř hladovělo ještě před třemi roky, je dnes jedním z největších evropských konsumentů masa, aspoň v Bonnské republice. A vítězná Anglie - trpí bídu...

Socialistické hospodaření v Anglii se zhroutilo ve všech oborech bez výjimky. V labouristických kruzích se šíří pessimistická nálada. Hledají nyní obětího beránka, a našli prý jej již v osobě ministra zásobování Webba, místo něhož má přijít pravděpodobně jiný socialistický Webb, navlas podobný svému předchůdci. Zatím si však britský lid utahuje opasek. J. D. Londýn.

R a d o s t i s o c i a l i s m u

Ve Svoboném Slově ze 27. ledna t.r. čteme stížnost jedné ženy, která si šla do socialisovaného obchodu koupiti šle pro chlapce. "Doma jsem zjistila, že šle jsou velké. Šla jsem zpět do prodejny a žádala jsem, aby mi je vyměnili za menší. Ale se zlou jsem se potázala. Prodavačka odmítla zboží vyměnit, protože by museli přepisovat bloček a že prý to nejde. Teď mám velké šle, které nepotřebuji, vyměnit je nemohu a na ještě jedny šle nemám peníze."

Ženy, jak známo, jsou vždy nespokojeny. Jedna se dokonce nevrle dotázala v pražských novinách, kdy už konečně dostane cibuli? Na to odpovědělo ministerstvo vnitřního obchodu, referát ovoce a zeleniny, tímto klasickým přípisem/Sv.Sl. 18.1.1951/: "Cibule bylo dáno do prodeje značné množství... Obvykle se prodává po půl kg. Kde je početnější rodina, i po větších dávkách. O tom, že dávky měsíčně přidělované do prodeje jsou dostatečné, svědčí skutečnost, že za rok 1950 bylo dáno do prodeje o 15% více cibule než v roce 1949." Tak tedy musí chudák ženská dáti do hrnce procenta místo cibule. Podvýživa je dnes organizována v ČSR skutečně vzorně - skoro jako za Majera.

Číslo 2., únor 1951. Vychází měsíčně.

R O Z P R A V Y, časopis pro sociální obnovu. Řídí a vydává

S. Ghelfand, pod záštitou křesťansko-demokratické strany v Belgii. Všechnu korespondenci zasílejte na adresu: S. Ghelfand, 49, Rue Brichaut, Bruxelles, Belgique.
